

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ

спеціальність	183 Технології захисту навколишнього середовища	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Захист довкілля та раціональне природокористування	факультет	Біотехнологій
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	Екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Криштоп Євген Анатолійович

Вища освіта – Харківський національний університет ім. В.В. Докучаєва, спеціальність 201 «Агронімія» і 101 «Екологія»
Науковий ступінь – кандидат с.-г. наук за спеціальністю 06.01.05 «Селекція рослин»

Вчене звання – доцент

Досвід роботи – 15 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- член Асоціації професіоналів довкілля РАЕВ, член Асоціації експертів зі сталого розвитку (ASDE)
- свідоцтво про підвищення кваліфікації (згідно затвердженого індивідуального плану – основи викладання з курсів: «Техноекологія», «Урбоекологія», «Технології захисту довкілля», «Утилізація і знешкодження відходів агросфери», (2020)
- свідоцтво про підвищення кваліфікації «З питань дотримання вимог природоохоронного законодавства України, забезпечення і організації роботи з екологічної безпеки на підприємстві», (2021)
- свідоцтво про підвищення кваліфікації за напрямом «Промислова екологія і запобігання ризикам – 2023»
- учасник Міждисциплінарних Студій «Європейські Зелені Виміри» у рамках реалізації проекту ЄС Еразмус+ Жана Моне

(2024)

- certificate - Circular Economy in Ukraine: Implementation support (2024)
- сертифікат тренінг-курсу з питань скорочення викидів парникових газів – 2024
- учасник наукових конференцій і тематичних вебінарів, публічних заходів, освітніх міжнародних проектів, а також нетворкінгів щодо цифрового навчання і викладання

телефон

+380506777871

електронна пошта

kafagroeco@ukr.net

дистанційна
підтримка

Google Meet,
ZOOM

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування системи знань про основні види техногенного впливу на довкілля та способи боротьби з його забрудненням різноманітними технічними засобами, впливи науково-технічного прогресу на біосферу; методи впливу на забруднення основних компонентів довкілля промисловістю, транспортом та іншими складовими господарського комплексу; методи відновлення техногенно порушених ландшафтів; альтернативні технології господарювання тощо.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 16 годин лекції, 30 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	<ul style="list-style-type: none"> – освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу; – самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло; – усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; – якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ІК.01. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК.03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК.06. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>ФК.03. Здатність планувати, проектувати та контролювати параметри роботи окремих видів обладнання, техніки і технологій захисту навколишнього середовища.</p> <p>ФК.06. Здатність контролювати й оцінювати ефективність природоохоронних заходів та застосовуваних технологій.</p>	Програмні результати навчання	<p>ПР.01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.</p> <p>ПР.03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПР.14. Проектувати системи і технології захисту навколишнього середовища.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Лекція 1.	Забезпечення якості навколишнього середовища	Практичне заняття ПЗ 1	Класифікація промислових забруднень біосфери	Самостійна робота	Особливості утворення забруднюючих речовин в галузевих технологічних процесах і пристроях
Лекція 2.	Основні види енергетичного забруднення довкілля	ПЗ 2	Методи захисту довкілля від енергетичного забруднення		Загальні екологічні проблеми енергозбереження та шляхи їх розв'язання.
Лекція 3	Загальна характеристика викидів в атмосферу	ПЗ 3	Захист атмосферного повітря від викидів промислового пилу		Порівняльний аналіз національного та міжнародного законодавства, нормативів і стандартів Європейського Союзу у сфері охорони атмосферного повітря, водних ресурсів і земель.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Лекція 4.	Технології очищення викидів газо- та пароподібних домішок	ПЗ 4	Методи пилогазоочистки найкращі та доступні рішення	Самостійна робота	Основні закономірності руху і осадження частинок аерозолів. Фільтрування аерозольних часток. Розведення домішок у гідросфері. Обробка стоків і осадів стічних вод. Захист від електромагнітних полів і випромінювань. Захист від теплових і оптичних випромінювань. Захист від іонізуючих випромінювань.
Лекція 5.	Основні джерела забруднення водоймищ	ПЗ 5	Механічні методи очищення стічних вод		
Лекція 6.	Хімічні та фізико-хімічні методи очищення стічних вод	ПЗ 6	Біологічне та термічне очищення стічних вод		

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

Лекція 7.	Захист літосфери	ПЗ 7	Створення маловідходних та безвідходних технологічних процесів	Самостійна робота	Проблема промислових та побутових відходів, як фактор деградації довкілля та небезпеки для населення.
-----------	------------------	------	--	-------------------	---

Лекція 8.	Замкнені технологічні процеси	ПЗ 8	Системи переробки і утилізації промислових відходів	Критерії маловідходного виробництва. Принципи маловідходних технологій. Вимоги до маловідходних виробництв.	
Лекція 9.	Контроль стану навколишнього середовища та оцінювання промислового впливу на довкілля. Екологічний моніторинг	ПЗ 9	Основні напрямки діяльності щодо захисту довкілля від промислового забруднення		Техніко-технологічні аспекти експлуатації пилогазоочисних обладнання, водоочисних споруд, ґрунтозахисних систем.
Лекція 10.	Міжнародне співробітництво в галузі охорони довкілля	ПЗ 10	Вплив промисловості на біосферу		Принципи забезпечення ефективності та надійності експлуатації пилогазоочисного, водоочисного обладнання та ґрунтозахисних систем.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

1. Петрук В.Г. Природоохоронні технології. Частина 1. Захист атмосфери: навчальний посібник / В.Г. Петрук, Л.І. Северин, Безвозюк та ін. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 388 с.
2. Петрук В.Г. Природоохоронні технології. Частина 2. Методи очищення стічних вод: навчальний посібник / В.Г. Петрук, Л.І. Северин, І.І. Безвозюк та ін. – Вінниця: ВНТУ, 2014. – 254 с.
3. Петрук В.Г. Природоохоронні технології. Частина 3. Методи переробки осадів стічних вод: навчальний посібник / В.Г. Петрук, Л.І. Северин, І.І. Безвозюк та ін. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 324 с.
4. Фізико-хімічні основи технології очищення стічних вод. Київ: Лібра, – 2000. – 551с.

1. Шаніна Т.П. Сучасні методи захисту навколишнього середовища. Частина 1. Методи захисту атмосфери: Конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, – 2008. – 60с.
2. Шаніна Т.П. Сучасні методи захисту довкілля. Частина 2. Методи захисту гідросфери. Конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, – 2009. – 52 с.
3. Шаніна Т.П. Сучасні методи захисту довкілля. Частина 3. Біохімічні методи очищення стічних вод. Конспект лекцій. Одеса, ОДЕКУ, – 2009. – 72 с.
4. Шаніна Т.П. Методичні вказівки до організації самостійної роботи студентів при вивченні навчальної дисципліни «Сучасні методи захисту довкілля». Одеса: ОДЕКУ, – 2011. – 28с.
5. Чучуй В.П. Альтернативні джерела енергії: навч. посіб. для студентів ВНЗ / В.П. Чучуй, С.М. Уминський, С.В. Інютін; Одес. держ. аграр. ун-т. – Одеса: ТЕС, 2015. – 494 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
66–74	D		
60–65	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

0-34

F

незадовільно з обов'язковим повторним
вивченням дисципліни

не зараховано з обов'язковим
повторним вивченням
дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.